

Ці дієприкметники мають різне значення: *разоренный* – це той, якого розорив хтось (перебування об’єктом доконаного процесу), а *разорившийся* – це той, який розорився (перебування учасником неперехідного доконаного процесу). В українській мові в першому випадку вживають пасивний дієприкметник, а в другому – описовий зворот, оскільки від непрефіксованих дієслів активні дієприкметники минулого часу не утворюються.

Правила перекладання російських дієприкметників на -вшийся

У російській мові	Процес	Поняття	В українській мові
дієприкметник на -вшийся	перехідний	перебування об’єктом процесу недоконаного та доконаного	пасивний дієприкметник на -ний, -тий , дієслівна форма: який (що) + дієслово
	неперехідний	перебування учасником неперехідного недоконаного процесу	дієслівна форма: який (що) + дієслово
		перебування учасником неперехідного доконаного процесу	активний дієприкметник минулого часу на -лий для префіксованих дієслів доконаного виду, дієслівна форма: який (що) + дієслово
		учасник неперехідного процесу	активний дієприкметник минулого часу на -лий , що набув функцію іменника

Подамо приклади перекладу російських термінологічних сполук з дієприкметниками та прикметниками на **-вшийся** та **-шийся**. Оскільки переклад сполуки істотно залежить від того, яке значення вона передає, то там, де потрібно, після української словосполуки у дужках наведено стисле пояснення.

Рос.	Укр.
обанкротившийся банк	збанкрутілий банк (якого збанкрутили)
развившийся подземный пожар	розвинена підземна пожежа
сгустившаяся нефть	згущена нафта, або згустіла нафта
создавшееся положение	становище, що склалося
установившийся режим	усталений режим
предельное установившееся напряжение системы возбуждения	гранично усталена напруга системи збудження

Завдання 35. Від поданих дієслів утворіть усі можливі форми дієприкметників.

Вирощувати, забезпечувати, працювати, випускати, пропонувати, запропонувати, перевищувати, концентрувати, оцінювати, розглядати, занотувати, визначити, впливати, обслуговувати, свідчити, гарантувати, замовити, передати, передбачати, очікувати, створити, залежати.

Завдання 36. Перекладіть словосполучення українською мовою. Порівняйте написання дієприкметників в українській та російській мовах.

Варіант А

Физическое тело, обладающее определённой массой, размерами, формой, строением; фактор, оказавший влияние на форму планет; содержащиеся в магме газообразные вещества; промежуток времени, измеряемых у разных вулканов; горные породы, образующиеся из лавы; ройка, называемая стратовулканом; обломков пород, выброшенных из кратеров; синеватые глины, сцементировавшие остающуюся массу и превратившие её в кимберлит; тектонических движений, вызывающих механические напряжения; графит и алмаз, состоящие из углерода; изучение геологических событий минувших эпох; породы, побывавшие на разных глубинах; давление, создаваемое весом вышележащих пород; веществами, насыщающими флюиды; ведущим фактором метаморфизма; изменениям в породах, имеющих зональную форму распространения; соответствующими изменениями условий на Земле; действующих факторов экзогенных процессов; водопроницаемая плодородная почва; органические соединения, составляющие питательную основу для растений; с примесью зёрен кварца неразложившихся слюд и полевых шпатов; возраст выветриваемых пород; тропические циклоны, формирующиеся над океанами.

Варіант Б

Разрушительная работа, проводимая ветром; песчинка, поднята турбулентным воздушным потоком; цепи барханов, состоящие из объединения многих форм; оледенение распространившееся с севера Европы; воды, стекающие с поверхности суши; на обрабатываемых склонах; накопление смываемых продуктов; быстро движущийся по руслу водно-грязевой поток; легко размываемых грунтов; потоки, сметающие всё на своём пути; диаметр переносимых обломков; паводки, вызванные обильными дождями; растворяющее действие воды; общее количество материала, переносимого такими способами; рек, текущих в меридиальном направлении; размер транспортируемых обломков; примыкающего к берегу дна реки; аллювиальные отложения, заполняющие долину; изобилие переносимого рекой обломочного материала; процессы, происходящие в море; опустившиеся в глубь земной коры отложения дельт; залежи песков, гравия, используемых в строительных целях; количество влаги, остающееся в породе; породы, возникающие в течение одного периода; приём, используемый при изучении процессов прошлого на Земле.

Завдання 37. Перекладіть українською мовою. Поясніть переклад дієприкметників.

1. Геологические процессы отличаются большой продолжительностью, многофакторностью влияющих на них природных условий и масштабностью. 2. В зависимости от источника энергии принято выделять эндогенные процессы в форме движений земной коры, магматизма, метаморфизма и экзогенные, протекающие за счет энергии солнца и приводящие в конечном итоге к разрушению возвышенных участков суши. 3. Палеонтология – это биологическая наука, изучающая по ископаемым остаткам организмов историю растительного и животного мира прошедших геологических эпох. 4. Геология месторождений полезных ископаемых – это ведущая геологическая наука, аккумулирующая в себе сведения об условиях образования и закономерностях размещения в земной коре месторождений различных полезных ископаемых. 5. О специальных методах исследований, применяемых в геологии, необходимо знать, что большинство из них представляет сложный комплекс различных методик. 6. Ломоносов рассматривал Землю как нечто непрерывно изменяющееся и развивающееся во времени и пространстве. 7. Временем становления геологии как науки принято считать вторую половину 18 столетия – период зарождения и развития горнодобывающей промышленности. 8. С Земли Млечный Путь наблюдается в темное время суток в виде широкой светлой полосы, пересекающей весь небосвод.

Завдання 38. Перекладіть українською мовою. Поясніть особливості вживання дієприкметникових зворотів.

Варіант 1

1. Её последователей именуют мобилистами, а само учение о горизонтальном перемещении плит земной коры, включающих материки и прилегающие части океанов – мобилизмом. 2. Элементами являются также межзвёздный газ и элементарные частицы, испускаемые звёздами, космическая пыль, образующаяся в результате конденсации газов. 3. Звёзды – это сгустки материи, пребывающей в плазменном состоянии. 4. Образование звёзд в виде так называемых сверхновых происходит и в современную эпоху в пределах галактических и межгалактических газопылевых туманностей и облаков. 5. Исключение составляет Венера и Уран, вращающиеся в обратном направлении. 6. Считается, что основными источниками внутреннего тепла Земли является так называемое остаточное тело, сохранившееся со времени формирования планеты, и радиогенное тепло, образующееся при распаде радиоактивных элементов. 7. Внешние геосферы – это непрерывно развивающиеся оболочки. 8. В целом рельеф можно представить как арену борьбы двух стихий – суши и моря, управляемую эндогенными и экзогенными геологическими проявлениями в прибрежных зонах океанов. 9. Различные по составу горные породы земной коры представляют собой тела, залегающие на разной глубине и обладающие определенной массой,

размерами и конфигурацией. 10. Напряжённость магнитного поля пропорциональна количеству магнитных силовых линий, пересекающих единичную площадь, ориентированную перпендикулярно к этим линиям. 11. Псевдоморфозы образуются при химических превращениях в ранее существующих минералах или в результате заполнения пустот, оставшихся после растворения минералов или истлевания органических остатков. 12. Мелкозернистые агрегаты, состоящие из прозрачных минералов, теряют способность пропускать свет и становятся непрозрачными или просвечивающими. 13. Более того, даже с одинаковым названием породы, залегаемые в разных регионах Земли, по своим характеристикам идентичными быть не могут. 14. Так, магмы, образованные из пород с высоким содержанием кремнезема низкотемпературные и вязкие, тестообразные. 15. В отдельную группу выделяются щелочные породы, характеризующиеся значительным содержанием K_2O и Na_2O .

Варіант 2

1. Породы (интрузивные) в зависимости от глубины остывания магмы разделяются на глубинные и полуглубинные, затвердевшие на относительно небольшой глубине. 2. В последние два десятилетия разрабатывается так же палеомагнитный метод, позволяющий, однако, возраст горных пород не определять, а сравнивать. 3. Палеографические, палеотектонические карты и разрезы позволяют реконструировать первоначальное и последующее пространственное положение крупных структурных элементов земной коры, изменившиеся под влиянием горизонтальных движений. 4. Эти сведения получают путём замеров направления сохранившейся намагниченности минералов, входящих в состав горных пород разного возраста. 5. Анализ таких измерений, выполненный для отдельных частей континентов, позволяет рассчитать траекторию их горизонтального перемещения за определённые интервалы времени. 6. Примером может служить сдвиг Сан-Андреас, протянувшийся более чем на тысячу километров от района г. Сан-Франциско до Калифорнийского залива. 7. Вдоль этого разлома наблюдается смещение пересекающих его речных долин, достигающие 25 километров. 8. В нашем случае измеряемые направления – это линии простирания и падения. 9. Линия простирания слоя – это воображаемая линия пересечения его поверхности с любой горизонтальной плоскостью. 10. Высвободившаяся при этом энергия распространяется за пределы деформированной зоны в виде упругих колебаний – сейсмических волн. 11. Сила землетрясения определяется в основном двумя параметрами – количеством кинетической энергии, выделившейся в очаге, и глубиной, на которой очаг располагается. 12. Если этот процесс в силу геолого-тектонических причин прекращается, вулкан переходит в категорию потухших. 13. Кислоты, вырабатываемые микроорганизмами и растениями настолько сильные, что переводят в растворимое состояние многие минеральные вещества, не разлагаемые минеральными кислотами.

14. Напорные межпластовые воды насыщают весь водопроницаемый слой и поэтому он находится под гидравлическим давлением. 15. Такие структуры, занимающие площади в сотни и тысячи квадратных метров, образуют артезианские бассейны. 16. Отличительной особенностью оползней является то, что отделившиеся породы скользят вниз вдоль возникшей в массиве поверхности смещения.

Завдання 39. Утворіть від дієслів усі можливі форми дієприслівників.

Просити, скласти, контролювати, читати, знайти, усвідомлювати, забезпечити, пропонувати, запропонувати, отримувати, передбачити, оцінити, збільшити, організувати, розширювати, надавати, замовляти, виготовляти, планувати, удосконалювати, очікувати, використовувати, дозволяти, створити.

Завдання 40. Перекладіть речення українською мовою. Поясніть особливості вживання дієприслівникових зворотів.

1. Каждая горная порода, являясь продуктом определённого геологического процесса, сохраняет в себе его характерные признаки. 2. Глубинные движения происходят в пределах всей литосферы, включая её осадочный слой. 3. В настоящий период она, видоизменившись и получив новые подтверждения, стала основной рабочей гипотезой под названием „гипотеза тектоники плит”. 4. Нагретые растворы и газы, поднимаясь из глубин проходят через трещинные зоны. 5. Эти относительно лёгкие, более светлые лавы, теряя флюиды, быстро остывают в жерле вулкана, препятствуя выходу из него газов. 6. Поверхностные воды, просачиваясь в выветривающиеся породы, выносят из них растворимые продукты выветривания. 7. Огромный ущерб плоскостная дефляция приносит сельскому хозяйству, разрушая почвенный слой, сложенный чернозёмом. 8. Основная часть этих осадков возвращается в атмосферу в результате испарения, а также просачивается в рыхлые грунты, почвы и горные породы, пополнив запасы подземных вод. 9. Здесь даже незначительные продольные углубления аккумулируют в себе стекающие воды, преобразуя их в струи. 10. Обладая достаточной разрушительной силой, такие струи быстро размывают грунты, по которым они протекают. 11. Со временем пойменные озёра могут высыхать или зарастать растительностью, превращаясь в болота. 12. Однако, в жизни реки по тем или иным причинам одни и те же стадии могут повторяться, оставляя свой след в строении долины. 13. Когда зрелая стадия развития распространяется на всю речную долину, включая потоки, начинается продолжительный этап в жизни реки – стадия старения. 14. Молодая долина реки развивается в пределах старой долины, врезаюсь в её пойменные отложения и дно. 15. Это объясняется тем, что вода, проходя через микроскопические поры в глинах, испытывает большое сопротивление. 16. В нижней части склона, встретив препятствие, тело оползня дробится и сминается в мелкие складки.

Тема 7. Документ як основний носій офіційно-ділового стилю

Навчальна мета. Визначити основні правила складання документів, напрями та форми їх застосування студентами на практиці.

1. Особливості офіційно-ділового стилю.
2. Поняття про документ, бланк, формуляр, реквізити.
3. Класифікація документів.
4. Основні вимоги до укладання та оформлення документів.
5. Укладання документів.

Для офіційно-ділового стилю характерна нормативність морфологічних засобів. Тут широко використовуються іменники, вживані лише в однині (скасування, поліпшення, запровадження) або лише в множині (кадри, ресурси, фінанси). Однією з ознак наукового стилю є специфічна множина речовинних іменників. Такі іменники позначають однорідну за складом речовину, тому не піддаються лічбі і в загальнонародній мові вживаються, як правило, тільки в однині: вода, глина, крейда, шовк, хутро, гречка, пшениця, сіль, масло. У науковому стилі вони мають і форму множини, що використовується для позначення видів, ґатунків, а не є виявом множинності.

У науковому стилі вживається так звана авторська форма множини. Цей стилістичний засіб дозволяє авторові не тільки висловлювати свої думки, погляди, висновки з певної проблеми, а також якоюсь мірою узагальнювати наукові досягнення.

Документ (від лат. documentum, що означає „повчальний приклад”, „спосіб доказу”) – це засіб закріплення різними способами на спеціальному матеріалі інформації про факти, події, явища об’єктивної дійсності, а також розумову діяльність людини.

Документом називають будь-який матеріальний об’єкт, що містить інформацію у зафіксованому вигляді.

Документ може бути писемним доказом і джерелом різноманітних відомостей довідкового характеру.

Документи дають можливість відтворити факти діяльності установи, підприємства чи фірми, знайти в зданих до архіву справах відомості, які мають значення для оперативної роботи, а також для історії.

Вимоги до укладання документів:

- видаватися повноважним органом або особою у відповідності з її компетенцією;
- не суперечити діючому законодавству, нормам юридичного та адміністративного права, директивним вказівкам керівних органів;
- укладатися за встановленою формою;

- мати чітку композицію, цільність змісту, зв'язаність викладу, структурну організацію, завершеність;
- кожне слово повинне бути вмотивованим і відповідати нормам української літературної мови;
- бути достовірними, перспективними, відповідати завданням та меті установи, підприємства, фірми або їх керівництва;
- бути бездоганно відредагованими та оформленими.

Завдання 1. Оформіть документ, у якому йдеться про те, що:

Варіант А

1. Онищук Валерій Олексійович доручає здійснити угоду на предмет купівлі обладнання з підприємством „Аско” Сидоренку Віктору Сергійовичу.
2. Головний менеджер фірми Олексієнко Ігор Віталійович звільняється з посади за власним бажанням.
3. Власенко Олена Степанівна (гідрогеолог) пояснює причину спізнення на роботу.
4. Коломієць Максим Іванович призначений на посаду інженера геофізика фірми „Будівельник” на умовах укладеного з ним контракту від 6 вересня 2012 року.

Варіант Б

1. Національний гірничий університет підтверджує, що доповідь Винничука Юрія Ігоровича на тему „Методика викладання української мови з професійного спілкування” включена до програми конференції „Філософія освіти та педагогіка особистості ХХІ століття”, яка відбудеться 18-19 березня 2012 р.
2. Олексієнко Світлана Петрівна навчається на ІІ курсі геологорозвідувального факультету ДВНЗ „НГУ” за спеціальністю „геологія”.
3. Студенти запрошуються на огляд фільму, що відбудеться 15 січня 2012 р. в Центрі культури української мови ім. О. Гончара.
4. Левицька Інна Денисівна подає відомості про себе для участі в конкурсі на заміщення вакантної посади інженера-геолога підприємства „ЛАЗ”.

Завдання 2. Погрупуйте нижчеподані іменники за уживанням їх у таких документах: заява, автобіографія, характеристика. Утворіть з деякими іменниками словосполучення. **Зразок:** відпустка – творча відпустка.

Відпустка, адреса, посада, стаж, школа, прізвище, ім'я, ім'я по батькові, головний інженер, ставлення, повага, авторитет, організатор, обов'язки, фах, навчання, успіх, участь, відповідальність, професія, фахівець, кваліфікація, допомога, робота, склад, сім'я, пропозиція, завдання, старанність.

Завдання 2. Укладіть:

Варіант А

1. Службовий лист про розчарування якістю товарів фірми „Добробут”.
2. Візитну картку, що представляє ваше підприємство.
3. Відгук на відвідування Дніпропетровського історичного музею.
4. Резюме на заміщення вакантної посади адміністратора.

Варіант Б

1. Рекомендаційний лист про матеріальне заохочення гідрогеолога Мельник Ганни Володимирівни.
2. Рецензію на статтю за фахом з журналу.
3. Звіт головного інженера про результати діяльності підрозділу за 2005 рік.
4. Автобіографію.

Завдання 3. Прочитайте документ. Знайдіть помилки. Запишіть правильно.

Варіант А

1.

Автобіографія.

Тарасюк Галина Вікторівна народилася 28 вересня 1994 року на Дніпропетровщині. У 2001 році пішла до школи, у 2012 році вступила до ДВНЗ „Національний гірничий університет” на геологорозвідувальний факультет.

Проживають у сім’ї: батько Тарасюк Олег Дмитрович, військовослужбовець, мати – Юлія Сергіївна, лікар, сестра – Олена, школярка. Проживає за адресою: м. Павлоград, вул. Радянська 5/64.

17.02.2012

Підпис

2.

Ректорові ДВНЗ „НГУ”
проф. Півняк Геннадію
Григоровичу
Студента 4-го курсу
ГРФ спеціальності
„Гідрогеолог”
Ткаченко Віталія

Прошу перевести з денної на заочну форму навчання.

В. Ткаченко

3.

Оголошення

5 квітня о 14 год. відбудуться Гончарівські читання.

4.

Звіт

Про навчальну практику на кафедрі „Гідрогеології та інженерної геології” студента гр. ГЛгр-12-1 Козачук Віталія Максимовича

Практику проходив на кафедрі „Гідрогеології та інженерної геології” з 1 до 20 липня 2012 р.

5.

Пояснювальна записка

Я, Міщенко С.В., студент групи ГКгр-11-2 не прийшов 15 жовтня 2012 року на заняття з історії України.

Міщенко С.В. (підпис)

Варіант Б

1.

вул. Миронова 5, кв. 15 тел. 744-28-37
м. Дніпропетровськ

Надточий Володимир

Освіта: 2005 – 2010 рр. ДВНЗ „Національний гірничий університет”, геологорозвідувальний факультет, магістр.

Досвід: 2010 р. – 2011 р. – інженер приватного підприємства.

Особисті відомості: українець, 1988 року народження, неодружений.

Додаткова інформація: знання мов – українська, російська (вільно), англійська (вільно).

2.

Довідка

Видана Борисовій Марині Володимирівні на посаду лаборанта кафедри загальної та структурної геології з окладом згідно штатного розкладу.

Начальник відділу кадрів
ДВНЗ „НГУ”

(підпис)

В.Г. Ізотов

3.

Шановне керівництво!

У поставленій вами партії обладнання виявлено дефекти виробничого характеру.

Кількість неякісних одиниць у партії – п'ять.

До цього додаємо акт експертизи.

4.

Заява

Директорові
ЗАТ „МАЗ”
Костенко Ігорю Петровичу
від Кравець Сергія Івановича

Прошу надати мені відпустку за власний рахунок на сім днів.

12.07.2012

С. Кравець

5.

Декану ГРФ
проф. Приходченку
Василю Федоровичу
доцента кафедри загальної
та структурної геології
Іванова П.В.

Студенти групи ГЛгр-12-3 не з'явилися на заняття із структурної геології 21.09.2012.

Прошу вжити заходів.

23.09.12

П.В. Іванов

Тема 8. Стилiстичнi особливостi професiйних текстiв

Навчальна мета. Звертати увагу студентiв на стилiстичнi особливостi професiйних текстiв. Пояснити складнi випадки керування та узгодження.

Це треба знати!

При редагуваннi речень пам'ятайте про:

- лексичнi особливостi вживання слiв в українськiй мовi;
- вiдмiнностi вiдмiнкових закінчень частин мови в російськiй та українськiй мовах;
- вживання дiєслiвних форм в обох мовах (дiєприкметникiв та дiєприслiвникiв);
- особливостi перекладу прийменникових конструкцiй.

Завдання 1. Вiдредагуйте речення.

Варiант А

1. У сучасних умовах особливу актуальнiсть мають задачi по прогнозуванню гiрничо-геологiчних умов та створенню нових технологiй. 2. Центром системи являється Сонце. 3. Про розповсюдженiсть рiзних класiв мiнералiв свiдчать слiдуючi данi. 4. Юпiтер – сама велика планета. 5. Интрузивнi породи залежно вiд глибини охолодження магми роздiляються на глибиннi i полуглибиннi. 6. У якостi другорядних у склад багатьох порiд входять також руднi мiнерали. 7. Рiзнi по походженню групи порiд характеризуються певним набором породообразуючих мiнералiв. 8. Простiр, у межах якого реалiзується техногенез називається техносферою або ноосферою, тобто областю дiї людини та її технiки на геологiчне середовище.

Варiант Б

1. Зцементованими крихкi уламковi породи стають у бiльшостi випадкiв дякуючи циркуляцiї через пiдземнi мiнералiзованi води. 2. Фiзичний смисл процесу диференцiацiї магми заключається в наступному. 3. На протязi такого перiоду вулкан вважається дiючим. 4. По iнтенсивностi i масштабам екзогенних перетворень на Землi пiдземнi води значно уступають поверхневим текучим водам. 5. Ведуча роль у доставленнi цих продуктiв належить рiчковому стоку. 6. Боковi поверхневі морени у видi поздовжнiх валiв обрамляють льодовиковий язик. 7. Морськi лагуни – це частини акваторiй, вiдокремившихся вiд моря. 8. Мерзлi гiрничi породи (мерзлота) бувають двох видiв – сезоннi та багаторiчнi.

Варiант В

1. Болота – це дiльницi земної поверхнi з постiйною надлишковою вологою та специфiчною болотною рослиннiстю. 2. Солонi озера по складу розчинених у їх водi речовин i степенi мiнералiзацiї роздiляються на три основних типа. 3. Мiри по боротьбi з оползнями та їх

попередженню розробляють та здійснюються відповідно з основними причинами, які викликають оползневі явища. 4. Утворення карів і цілих карових полей пов'язане з розчиняючою дією атмосферних вод, просичующих на глибину. 5. Особливості діяльності льода обумовлені геологічними умовами, у яких він перебуває. 6. Морозне розклинювання порід відбувається за счет розпираючої дії льоду, що періодично утворюється в породних тріщинах. 7. Другі фактори також можуть мати визначаючі значення при утворенні різних форм водно-гравітаційних явищ. 8. Сонце обладає також потужним магнітним полем.

Варіант Г

1. Вважається, що не менше семидесяти – восьмидесяти всіх осадових порід на Землі має морське походження. 2. Тому оползневі явища по умовам формування і масштабам досить різноманітні – від невеликих по об'єму породних мас, що вимірюються десятками тонн. 3. Тому на любій ділянці суші відбувається чергування епох денудації, накопичення опадів та утворення кори. 4. Лава охолоджується у вигляді потоків, що в залежності від типу магми можуть складатися із ліпаритів, андезитів, децитів, трахитів. 5. В теперішній час прийнято вважати, що саме чотири з половиною мільярдів років назад почала формуватися земна кора. 6. Соліфлюкація може привести к утворенню специфічних форм рельєфа. 7. Приморські болота розвинуті на низьких підтоплюємих морем берегах, а також на періодично затоплюємих приливом площинах. 8. Приведені в настоящій главі дані дозволяють говорити про існування кругообігу речовини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Антоненко-Давидович, Б. Як ми говоримо [Текст] / Б. Антоненко-Давидович. – К. : Либідь, 1991. – 253 с.
2. Бабич, Н.Д. Основи культури мовлення [Текст] / Н.Д. Бабич. – Л. : Світ, 1990. – 232 с.
3. Бабич, Н.Д. Практична стилістика і культура української мови [Текст] : навч. посібник / Н.Д. Бабич. – Л.: Світ, 2003. – 432 с.
4. Ботвина, Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації [Текст] : навч. посібник / Н.В. Ботвина. – 2-ге вид., доп. та перероб. – К. : Арттек, 2002. – 208 с.
5. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики [Текст] / Уклад. і головн. ред. В.Т. Бусел. – К. : Ірпінь; Перун, 2004. – 896 с.
6. Венжинович, Н.Ф. Сучасна українська літературна мова [Текст] : навч. посібник / Н.Ф. Венжинович. – 3-тє вид. випр. і доп. – К. : Знання, 2008 – 304 с.
7. Віденко, А.Н. Сучасне діловодство [Текст] : навч. посібник / А.Н. Віденко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2000. – 384 с.
8. Волощак, М. Неправильно – правильно [Текст] : довідник з українського слововживання / М. Волощак. – К. : Українська видавнича спілка, 2003. – 160 с.
9. Глущик, С.В. Сучасні ділові папери [Текст] : навч. посібник для вищ. та серед. спец. навч. закл. / С.В. Глущик, О.В. Дияк, С.В. Шевчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : А.С.К., 2002. – 400 с.
10. Головащук, С.І. Складні випадки наголошення [Текст] : словник-довідник / С.І. Головащук. – К. : Либідь, 1995. – 192 с.
11. Ділова українська мова [Текст] / за ред. О.Д. Горбула. – К. : Знання, 2004. – 222 с.
12. Загнітко, А.П. Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування [Текст] / А.П. Загнітко, І.С. Данилюк. – Донецьк : БАО, 2004. – 480 с.
13. Зубков, М. Сучасне українське мовлення [Текст] / М. Зубков. – К. : Торсінг, 2001. – 384 с.
14. Капелюшний, А.О. Стилiстика й редагування [Текст] : практ. словник-довiдник журналіста / А.О. Капелюшний. – Л. : ПАІС, 2002. – 575 с.
15. Коваль, А.Л. Ділове спілкування [Текст] / А.Л. Коваль. – К. : Либідь, 1992. – 297 с.
16. Коваль, А.П. Культура ділового спілкування [Текст] : навч. посібник / А.П. Коваль. – К. : Либідь, 1992. – 280 с.
17. Кротенко, Л.Я. Общая геология [Текст] : учеб. пособие / Л.Я. Кротенко. – 2-е изд. – Д. : Национальный горный университет, 2008. – 196 с.

18. Кротенко, Л.Я. Общая геология [Текст] : учеб. пособие / Л.Я. Кротенко. – Д.: Национальный горный университет, 2007. – 351 с.
19. Культура мови на щодень [Текст] / за ред. С.Я. Єрмоленко. – К., 1997. – 138 с.
20. Культура української мови [Текст] : довідник / за ред. В.М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990. – 302 с.
21. Мацько, Л.Г. Культура української фахової мови [Текст] : навч. посібник / Л.Г. Мацько, Л.В. Кравець. – К. : Академія, 2007. – 360 с.
22. Михайлик, В.О. Українська мова професійного спілкування [Текст] : навч. посібник / В.О. Михайлик. – К. : Професіонал, 2005. – 496 с.
23. Мозговий, В.І. Ділова мова у професійному спілкуванні [Текст] : навч. посібник / В.І. Мозговий. – Донецьк : Альфа-прес, 2004. – 288 с.
24. Мозговий, В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс [Текст] : навч. посібник / В.І. Мозговий. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 590 с.
25. Молдованов, М.І. Сучасний діловий документ [Текст] : зразки найважливіших документів українською мовою / М.І. Молдованов, Г.М. Сидорова. – К. : Техніка, 1992. – 399 с.
26. Новий російсько-український словник-довідник [Текст] / С.Я. Єрмоленко, В.І. Єрмоленко, К.В. Ленець, Л.О. Пустовіт. – К. : Довіра, 1996. – 797 с.
27. Плотницька, І.М. Ділова українська мова [Текст] : навч. посібник / І.М. Плотницька. 3-тє вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 256 с.
28. Плющ, М.Я. Українська мова [Текст] : довідник / М.Я. Плющ, Н.Я. Грипас. – К. : Рад. школа, 1990. – 255 с.
29. Пономарів, О. Культура слова: Мовностилістичні поради [Текст] / О. Пономарів. – К. : СПОЛОМ, 2001. – 224 с.
30. Український правопис [Текст] / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні; Ін-т української мови – стер. вид. – К. : Наук. думка, 2003. – 240 с.
31. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів [Текст] / С.П. Бибик, І.Л. Михно, Л.О. Пустовіт, Г.М. Сюта. – К. : Довіра; Рідна мова, 1997. – 399 с.
32. Чак, Є.Д. Складні випадки вживання слів [Текст] / Є.Д. Чак. – 2-ге вид., перероб. – К. : Рад. школа, 1984. – 185 с.
33. Шевчук, С.В. Ділове мовлення. Модульний курс [Текст] : підручник / С.В. Шевчук. – К. : Літера, 2003. – 448 с.
34. Шевчук, С.В. Українське ділове мовлення [Текст] : навч. посібник / С.В. Шевчук. – К. : Літера, 2001. – 480 с.
35. Ющук, І.П. Практичний довідник з української мови [Текст] / І.П. Ющук. – К. : Рідна мова, 1998. – 223 с.

Ганна Григорівна **Жданова**
Світлана Євгенівна **Ігнатська**
Наталя Григорівна **Костюк**
Ірина Костянтинівна **Цюп'як**
Олена Леонідівна **Чумак**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ**
для студентів геологорозвідувального факультету

Комп'ютерна верстка Р.В. Івченко.

Друкується за редакцією авторів.

Підписано до друку 20.06.2012. Формат 30x42/4.
Папір офсетний. Ризографія. Ум. друк. арк. 4,8.
Обл.-вид. арк. 6,2. Тираж 100 пр. Зам. №

ДВНЗ «Національний гірничий університет»
49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19